

Door: Theo Van Der Zalm

GARDEREN - Wat is het hart van het dorp als de pomp het niet doet? Daar wordt wat aan gedaan in Garderen.

"Het begon ermee, dat we meededen aan het programma Zomer in Gelderland", vertelt Willie Mulderij van de Oranjevereniging Garderen. "Er moest voor een goed doel gestreden worden en Teus van Ommeren stelde voor de dorpspomp te herstellen. Zo verdienden we duizend euro; we wisten toen niet wat we in gang zetten."

Willie legde al snel contact met Cees van den Brink en trof in hem iemand, die er ook echt verstand van heeft: een gelukstreffer. "Ik woon 25 jaar in Garderen", zegt Cees zelf "en ik heb me altijd afgevraagd, waarom die pomp niet werkte." Daar is hij nu achter. De pomp op de Putbrink, die in 1900 de put met emmertjes verving, bleek telkens omgebouwd te zijn en vol met stenen en rommel te liggen. Zo legde de brandweer in de jaren rond de oorlog praktisch zijn eigen waterpomp in de put aan met een elektromotortje op de bodem, dat al lang de geest gegeven heeft.

De put is 25 meter diep. Cees vertelt hoe telkens een stukje put gemetseld werd, dat vervolgens werd afgezonken door zand weg te graven. "Hij is kronkelig en scheef, mensen die beneden geweest zijn hebben hun namen in de stenen gekrast. Het is echt iets unieks."

Om de pomp weer te laten werken moeten de zuiger en de pijp goeddeels vervangen worden. Alles moet echter zo historisch getrouw zijn, dat de put op de monumentenlijst kan. De put moet weer echt drinkbaar water opleveren. "Geen leidingwater", benadrukt Willie, maar grondwater, dat echt met spierkracht wordt opgepompt. Je moet straks weer echt Garderens water kunnen drinken."

Cees heeft inmiddels al heel wat keren in de put gezeten. Helemaal ongevaarlijk is het niet. "Men zegt dat er wel eens mensen verongelukt zijn. Ik ga dus nooit alleen. Er is altijd een vrijwilliger boven als ik beneden ben." De stalen trap is juist aan de bovenkant verroest. Cees gebruikt dus een liftje en gespt zich vast. Zo heeft hij inmiddels al heel wat puin uit de put verwijderd.

De put 'leeft' in Garderen. Als Cees aan het werk is uiten voorbijgangers spontaan hun bijval en de hoop dat het gaat lukken.

De put was vroeger de ontmoetingsplaats van het dorp, waar iedereen z'n emmertje water kwam halen. Cees heeft nog een oude foto waarop van alle kanten de 'olifantspaadjes' richting pomp lopen. "Zo zou het weer moeten worden."

"We doen het niet omdat we zo graag in het verleden willen blijven hangen", zegt Willie, "maar omdat het zo mooi is."